



Wielkie wiosenne sprzątanie na Bajkowa



22 Maja odbyła akcja sprzątania polskich grobów na Cmentarzu Bajkowa w Kijowie. W akcji wzięło udział kilkadziesiąt członków Kijowskiego Narodowośćowo-Kulturalnego Stowarzyszenia Polaków ZGODA wraz z z-cą Ambasadora RP na Ukrainie Michałem Giergonem i radcą Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Kijowie Przemysławem Pierzem.

Podczas „wielkiego wiosennego sprzątania” nie ograniczyliśmy się do Kwatery Legionistów, tzw. „górkę Góreckiego”, grobów Wilhelma Kotarbińskiego i ks. Piotra Żmigrodzkiego, ale pracowaliśmy także na starej parceli nekropolii.

Po zakończeniu sprzątania Zastępca Ambasadora RP na Ukrainie Michał Giergoń podziękował obecnym za wieloletnią pracę na rzecz zachowania godnej pamięci o naszych Rodakach.

Olga OZOLINA

Z bohaterami o bohaterach

23 maja okazała liczba osób, których los związany jest z wojną rosyjsko-ukraińską na Donbasie, dobrze zapamięta ten dzień. W szczególności wojskowi i wolontariusze. W dniu tym zbiegły się trzy wydarzenia – Dzień Bohaterów Ukrainy, katolickie święto Zestania Ducha Świętego, a gruzińscy legionści przygotowujący się do Dnia Odzyskania Państwowej Niepodległości Gruzji.

„BEZ GRANIC” ODWAŻNYCH POŁĄCZYŁA FORTECA

Wiedząc o tak znaczącym ewenemencie, prezes stowarzyszenia „Bez granic” w Bojarce Helena Sedyk wespół ze Stowarzyszeniem „Pomoc Obronie Ukrainy”, NGO „Zjednoczeni Wojną” 90 Batalion, Gruzinijskim Legionem Narodowym, pozarządową organizacją „My Ukraińcy” w zawsze gościnnym muzeum Twierdza Kijowska potwierdziła hasło mówiące, że „narody różne lecz zwycięstwo jedno: wszystkich zjednoczyła wojna na Wschodzie”.

Ci, którzy bronią Ukrainy od rosyjskiego agresora na wezwanie duszy, zgromadzili się w Sali Kominowej twierdzy.

O nich właśnie opowiada autorska ekspozycja Heleny Sedyk, która jest regularnie uzupełniana ekskluzywnymi materiałami archiwalnymi, historycznymi i współczesnymi zebranymi podczas działań wojennych w latach 2014-2021. Każdy kolejny stelaż, to swoisty zestaw dokumentalnych faktów informujących szczegółowo o każdym z uczestników walk – żołnierzu, sierżancie, oficerze, wolontariuszu, medyku.

Większość z nich to obywatele Ukrainy polskiego pochodzenia. Osiedzielił procent z nich poszło na front na zew duszy. Ośmiu śmiałków zginęło. 18 kwietnia dołączył do nich David Szartawa, 45-letni wolontariusz z Tbilisi i członek 128 Brygady.

W Kijowie pożegnały się z nim dzieci różnych narodowości. Oprócz Ukraińców, oczywiście przyjechali i przyszli pożegnać Go wojskowi Polacy, Gruzini, Czeczeni, Azerbejdżanie, Albańczycy, Litwini, Chorwaci...

Ciąg dalszy na str. 5

Zakończenie roku szkolnego

Do widzenia, Szkoło i do spotkania we wrześniu!



Na wesoło, z tańcami, zabawami i konkursami w przedostatnią sobotę maja uroczystie obchodzili zakończenie siódmego roku szkolnego Polska Szkoła Sobotnia działająca przy Związku Polaków Ukrainy. (Patrz str. 4)

Współpraca medyczna



Radnik Konsularnego oddziału i Polonii Konsulatu Republiki Polacy w Kijowie Jacek Gozdowski; zastępca głowy Polskiego medycznego towarzystwa w Ukrainie im. profesora A.C. Swinińskiego, docent Galina Koziniewicz; zawiadowca katedrą pediatrii №1 NМУ im. O. Bogomołca, kierownik oddziału dziecięcej hepatologii DУ «institute pediatrii i ginekologii» im. akad. O. M. Lukjanowa NAMN Ukrainy - profesor Walentyna Berenzenko.

VI міжнародна науково-практична КОНФЕРЕНЦІЯ

20 травня 2021 року за підтримки Посольства Республіки Польща в Києві та Польського медичного товариства в Україні ім. професора А.С. Свінницького відбулася VI міжнародна науково-практична конференція: „Актуальні питання дитячої гепатології”. Організаторами заходу стали кафедра педіатрії №1 НМУ ім. О.О.Богомольця, ДУ „ІПАГ” ім. акад.О.М.Лук’янової НАМН України, Асоціації педіатрів України. (Patrz str. 2)

Współpraca medyczna

VI міжнародна науково-практична конференція

Ciąg dalszy ze str. 1

З вітальним словом виступив Радник Консульського відділу та Полонії Посольства Республіки Польща в Києві – Пан Яцек Гоцловський. У своїй промові пан Радник відзначив надзвичайну важливість даної конференції, адже провідні фахівці світового рівня з України, Польщі, Англії та Латвії висвітлюватимуть цікаві та актуальні питання ранньої діагностики, введення пацієнтів, сучасних ме-

тодів дослідження, лікування, реабілітації дітей із захворюваннями печінки.

З особливою приємністю зазначив, що ця конференція є гідним продовженням плідної співпраці між науковцями в сфері медицини України та Польщі, яку свого часу започаткував професор Анатолій Станіславович Свінціцький. Зазначив також, що цей проект дуже потрібний для посилення українсько-польської співпраці та слугує

реалізації євроінтеграції України.

Академік НАМН України, професор, директор ДУ «ІПАГ» ім.акад. О.М. Лук'янової НАМН України Ю.Г. Антипкін наголосив на унікальності центру, досліджень які проводяться на його базі, та їх практичній значущості для первинної ланки охорони здоров'я.

Завідувачка кафедрою педіатрії №1 НМУ імені О.О.Богомольця, керівник «Центру дитячої гепатології» ДУ «ІПАГ» ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України професор В.С. Березенко, у вступному слові зазначила, що конференція має не лише освітню складову, але й передбачає обмін досвідом та налагодження комунікацій між лікарями різних ланок охорони здоров'я, які мають відношення до надання допомоги дітям з захворюваннями печінки в усіх регіонах України. З огляду на актуальність питання, професор В.С.



Професор Пьотр Соха
(м. Варшава, Польща)

Березенко присвятила окрему лекцію сучасним стандартам лікування HCV інфекції.

Першим доповідачем став професор Пьотр Соха – гепатолог зі світовим іменем, професор клініки гастроентерології, гепатології, порушення харчування та педіатрії, заступник директора з наукової роботи в Інститут-меморіалі «Центр здоров'я дитини» (м.Варшава, Польща). У його доповіді було детально проаналізовано сучасну тактику діагностики та лікування хвороби Вільсона у дітей.

Доповідь професора Джор-



Професор Джоана Павловська
(м. Варшава, Польща)

джини Міелі Вергані King's college hospital (м.Лондон, Великобританія), незаперченого світового авторитету в царині автоімунних захворювань печінки у дітей, була присвячена проблемам гострої печінкової недостатності – найбільш небезпечний стан для життя дитини.

Великий інтерес слухачів конференції викликала доповідь керівника клініки гастроентерології, гепатології, порушення харчування та педіатрії Інститут-меморіалу «Центр здоров'я дитини» професора Джоани



Працівники кафедри педіатрії № 1 Національного медичного університету ім.О.О.Богомольця

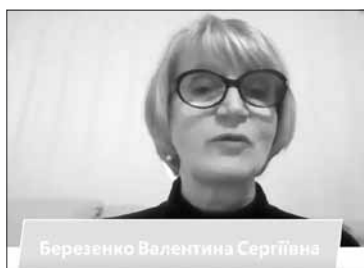
Навчальний курс приурочений до святкування 180-ліття Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

За підтримки Посольства Республіки Польща у Києві 21 травня 2021 року відбувся перший в Україні онлайн навчальний курс для лікарів педіатричних спеціальностей «Особливості ентерального та парентерального харчування у дітей із хронічною білково-енергетичною недостатністю різного генезу».

Захід проводився за ініціатииви Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, центру дитячої гепатології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Української асоціації рентерального та парентерального харчування, НДСЛ «ОХМАТДИТ», ГО «Польське медичне товариство в Україні імені А.С. Свінціцького».

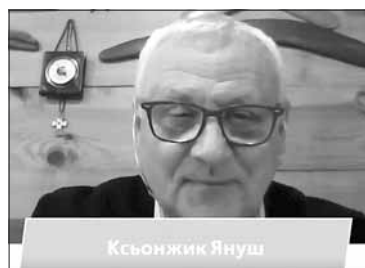
Навчальний курс проводили провідні експерти Польського товариства з клінічного харчування дітей (Польща).

З вітальним словом виступив радник Консульського відділу та Полонії Посольства Республіки Польща в Україні – Яцек Гоцловський. У своїй промові він зазначив про важливість співпраці у сфері охорони здоров'я між Україною та Польщею, яку свого часу



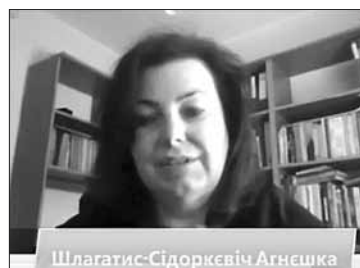
Березенко Валентина Сергіївна

започаткував професор А.С. Свінціцький. Залучення провідних вчених Польського товариства з клінічного харчування дітей дасть змогу підвищити якість надання медичної допомоги дітям, а професійні комунікації між українськими та польськими науковцями й лікарями сприятимуть безперервному обміну досвідом.



Ксьонжик Януш

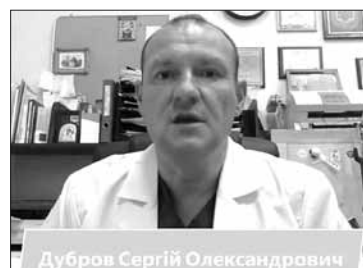
З вітальним словом до учасників навчального курсу звернулися: завідувач кафедри педіатрії № 1 НМУ імені О.О. Богомольця та керівник центру дитячої гепатології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України» професор Валентина Березенко і президент Української асоціації паренте-



Шлагатис-Сідоркевіч Агнешка

рального та ентерального харчування, завідувач кафедри анестезіології та інтенсивної терапії професор С.О. Дубров.

Заступник голови Польського медичного товариства в Україні імені професора А.С. Свінціцького, доцент кафедри педіатрії № 1 НМУ імені О.О. Богомольця Галина Козинкевич зазначила, що цей навчальний курс є не



Дубров Сергій Олександрович

лише освітнім заходом, але й є орієнтиром у практичній діяльності лікаря. Особливо важливою є співпраця між науковцями у сфері медицини України та Польщі.

Розпочався навчальний курс базовою лекцією професора Єви Топоровської-Ковальської про методи нутритивної оцінки дітей.

Професор Януш Ксьонжик зупинився на особливостях ентерального та парентерального харчування новонароджених дітей залежно від їхньої маси тіла та супутньої патології.

Професор Агнешка Шлагатис-Сідоркевіч прочитала дві надзвичайні лекції. Перша стосувалася причин втрати маси тіла у дітей із тяжкими неврологічними розладами та можливих шляхів її корекції. Другу присвячено позитивному впливу нормалізації нутритивного статусу при онкологічних захворюваннях. Магдалена Свідеру своїй лекції «Нутритивна допомога для



Справа: д.мед.н., доцент кафедри педіатрії № 1 Балацька Н.І., доцент кафедри педіатрії № 1 Горобець А.О., Радник Консульського відділу та Полонії Посольства Республіки Польща в Києві Яцек Гоцловський, заступник голови Польського медичного товариства в Україні ім. проф. А.С. Свінціцького, доцент кафедри педіатрії № 1 НМУ імені О.О. Богомольця Козинкевич Г.Е.

Ciąg dalszy ze str. 2

Павловської (м. Варшава, Польща), співавторки програми трансплантації печінки дітей у Польщі.

Провідний спеціаліст Ілзе Апіне (м. Рига, Латвія) провела майстер клас з ультразвукової оцінки дифузних захворювань печінки у дітей. У конференції також взяли участь провідні українські фахівці, зокрема гепатологи, гастроентерологи, трансплантологи, нутріціологи, фармакологи, педіатри.

Важливість даної конференції полягала в налагодженні співпраці між фахівцями України та світу, визначення орієнтирів для практикуючого лікаря, адже поглиблене вивчення проблем дитячої гепатології дає можливість своєчасної діагностики прогресуючих захворювань печінки, що дозволить підвищити ефективність їх лікування та запобігти розвитку тяжких інвалідизуючих ускладнень.

Галина Козинкевич

(заступник голови

Польського медичного

товариства в Україні ім.

професора А.С.Свінціцького)

Ciąg dalszy ze str. 2



пацієнта, який перебуває у відділенні інтенсивної терапії» зазначила про необхідність раннього ентеального харчування пацієнта в критичному стані, яке розпочинається після стабілізації основних показників життєдіяльності.

Професор Ярослав Керкус зупинився на важливості елімінаційних дієт при комплексному лікуванні запальних захворювань кишківника, зокрема хвороби Крона.

Наступний блок навчального курсу стосувався тривалого парентерального харчування. Анна Борковська у своїй доповіді дала відповідь на запитання – як практично підготувати пацієнта до тривалих парентеральних інфузій, а Миколай Данко дуже детально розповів про застосування медикаментозних середників для парентерального харчування у дітей з хронічною шлунково-кишковою недостатністю.

Галина Козинкевич

(заступник голови

Польського медичного

товариства в Україні ім.

професора А.С.Свінціцького)

XX DNI KULTURY POLSKIEJ W BARZE

Jubileusz

Głównym punktem wizyty w Barze ambasadora RP na Ukrainie Bartosza Cichockiego i konsula generalnego RP w Winnicy Damiana Ciarcinińskiego było uczestnictwo w jubileuszowych XX Dniach Kultury Polskiej, które odbyły się w dniach 28-29 maja w Domu Polskim w Barze.

Gości przywitano polonezem, rozpoczynającym uroczysty koncert, w którym wystąpiły polonij-

ne zespoły artystyczne z wielu ośrodków Winnickiego Okręgu Konsularnego, w tym z: Baru, Winnicy, Chmielnickiego, Żytomierza, a także bukowińskich Piotrowiec Dolnych. Występy artystów dostawiły wiele radości i wzruszeń.

Wśród gości znaleźli się również Maria Siwko - wiceprezes Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie i dyrektor „Domu Polskiego” w Kijowie, Teresa Dudkiewicz - członek zarządu FOPnU i redaktor naczelna pisma „Nasze drogi” ze Lwowa,



Mikołaj Kurta - prezes Barskiego Rejonowego Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia im. Konfederatów Barskich, Alicja Ratyńska - prezes Związku Polaków Winniczyny, p. Maria Malicka - prezes Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza w Piotrowcach Dolnych, przedstawiciele duchowieństwa, administracji miejskiej oraz barscy Polacy.

Na zakończenie koncertu galowego, ambasador i konsul generalny podziękowali organizatorom i artystom za kolejne wspaniałe święto polskiej kul-

tury i języka. Obydwaj wręczyli Domu Polskiemu prezenty, które pozwolą przyjemnie i owocnie kontynuować pracę.

Upominki i dyplomy wręczyli także przewodniczący Rady Miejskiej m. Bar oraz wiceprezes FOPnU.

Obchody Dni Kultury zakończył piknik, na którym przy dźwiękach polskiej muzyki bawili się wspólnie starsi i młodszy Polacy z Winnickiego Okręgu Konsularnego.

**Inf. Ambasada RP
na Ukrainie**

Zasłużony zaszczyt

AKADEDMIK Z NASZEJ DOMENY

24 maja 2021 r. po wieloetapowym postępowaniu kwalifikacyjnym, na posiedzeniu Prezydium Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, ROSTYSŁAW RADYSZEWSKI, profesor, doktor filologii, członek-korespondent, kierownik Katedry Polonistyki w Instytucie Filologii, otrzymał tytuł Akademika!

Trudno w gronie współczesnych literaturoznawców Ukrainy znaleźć dziś takiego, który tak dynamicznie przysłużyłby się badaniom polskiej i ukraińskiej literatury, sięgając z końca XVI wieku do czasów współczesnych, który by z własnej inicjatywy (a nieraz z własnej kiesy) wydał taką mnogość publikacji, prac i zbiorów naukowych.

Dr hab. filologii, prof. Rościsław Radyszewski – jego postać doskonale rozpoznawalna jest za granicą, a szczególnie w Polsce, gdzie niejednokrotnie publikowano jego prace dotyczące nie tylko polskiej, ale także ukraińskiej literatury.

Już ponad pięćdziesiąt lat niestrudzenie i owocnie pracuje on na niwie literatury. To jeden z najwybitniejszych współczesnych polonistów na Ukrainie, który stworzył w Kijowie ośrodek integrujący polonistów z całej Ukrainy.

Komparatysta, dogłębny znawca twórczości T. Szewczenki, Ł. Ukrainki, I. Franki, autor około 400 prac nauko-

wych, w tym 15 monografii. Organizator wielu międzynarodowych konferencji naukowych i seminariów. Od roku 2009 członek-korespondent Narodowej Akademii Nauk Ukrainy. W 2012 roku przyznano mu tytuł Członka Polskiej Akademii Umiejętności.

„Największe wrażenie – pisze o nim prof. filologii Jurij Kowaliw – robi na mnie jego samodzielna, wyważona opinia, krytyczny stosunek do nowomodnych, czasem wątpliwych, zapożyczonych metodologii, które często kolidują z pracą naukową; zdumiewająca oraz nieprzeciętna dziś jego zdolność do pracy, bez narzekania na trudności.

Sam zorganizował i wdrożył, bez pytania o pozwolenie, całą unikatową bibliotekę, będąc autorem mnóstwa przedmów, redaktorem dwujęzycznych publikacji antologicznych dzieł J. Słowackiego, J. Iwaszkiewicza, „Dzwony polskie lutnia”, cyklu naukowego „Kijowskie Studia polonistyczne”, „Palimpsestów



literackich”, „Studiów z ukraińskości”; serii dwujęzycznych publikacji ukraińsko-polskich „Biblioteka Literatury Polskiej” i wielu, wielu jeszcze prac”.

Pod jego pieczęcią obroniono wiele prac doktorskich i magisterskich. Utworzona w roku 1999 Katedra Polonistyki Uniwersytetu Narodowego im. T. Szewczenki, pracą której do dziś kieruje, stała się centrum badań polonistycznych na Ukrainie, grupując wokół siebie najlepszych specjalistów z tej dziedziny.

Z wielkim zapałem zgłębia on też i wydobywa z otchłani zapomnienia twór-

czość przedstawicieli ukraińskiej szkoły polskiego romantyzmu, takich jak: Antoni Malczewski, Seweryn Goszczyński, Józef Bohdan Zaleski, polsko-ukraiński poeta i kompozytor Tomasz Padura.

A ponadto nasz nowy akademik to utalentowany tłumacz poezji i niekonwencjonalny poeta, do wierszy, którego komponowane są i wykonywane wzruszające piosenki. I nic w tym dziwnego, gdyż przyszły liryk urodził się nad brzegiem bajronicznej rzeki Horyń na chwałebnym Wołyniu. Od dzieciństwa (od matki) odziedziczył miłość do sztuki ludowej, do piosenki.

Winszujemy z okazji kolejnego awansu, wszystkich dotychczasowych sukcesów zawodowych, wypromowanych magistrów doktorów i habilitantów i życzymy przyjaznej i twórczej atmosfery w pracy naukowo-dydaktycznej, przychylności Fortuny, realizacji szlachetnych zamierzeń oraz wielu jeszcze kreatywnych lat życia w szczęściu i krzepkim zdrowiu.

**Kolegium Redakcyjne
„Dziennika Kijowskiego”**

Do widzenia, Szkoło i do spotkania we WRZEŚNIU!

Zakończenie roku szkolnego

Ciąg dalszy ze str. 1

Zakończenie roku szkolnego odbyło się kolejny raz z rzędu na tradycyjnym pikniku „Rodzina Polonijna” w kijowskim parku „Syrecki gaj” na polanie

otoczonej potężnymi dębami, gdzie rozbrzmiewał radosny śmiech i oklaski. W taki sposób widownia wspierała uczniów, uczestniczących w licznych konkursach i zabawach.

Na burzliwe oklaski zasłużyli także organizatorzy imprezy: dyrektor szkoły Sobotniej przy

ZPU Lesia Jermak i nauczycielka Swietłana Bułanowa.

W tym roku, nie zważając na kwarantannę i zajęcia zdalne, szczególnie on-line, uczniowie aktywnie uczestniczyli w szkoleniach i organizowanych spotkaniach demonstrując zainteresowanie i chęć uczenia



się polskiego. Aby pogratulować uczniom na uroczystość zawiłał Radca Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Kijowie Przemysław Pierz, który odznaczył najlepszych i najaktywniejszych prezentami w postaci układanek poświęconych 230. rocznicy Konstytucji 3 Maja oraz życzył wszystkim zebranym udanych i wesołych wakacji.

Prezes ZPU Antoni Stefanowicz witając dzieci pogratulował im za aktywność

w nauczaniu języka polskiego, jak też ich rodzicom za wsparcie i pomoc techniczną przy zajęciach on-line. A na zakończenie imprezy uczniom wręczono tradycyjne Dyplomy.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Premiera w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021 za pośrednictwem Fundacji „Wolność i Demokracja”.

*Informacja własna
(Zdjęcia: A. Plaksina)*

Dokształcanie

Rok akademicki w polskich uczelniach tradycyjnie kończy się w maju. I nie są tu wyjątkiem kursy języka polskiego dla Polonii, które prowadzi ORPEG – Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą. W Kijowie – stolicy sąsiadującej z Polską Ukrainy – takie kursy już trzeci rok z kolei prowadzi zawodowa nauczycielka języka polskiego jako obcego p. Ewa Gocłowska.

20 maja członkowie Spółki Białego Orła – jednej z organizacji polonijnych Kijowa – spotkali się w bibliotece im. A. Mickiewicza na ostatnią w 2020/2021 roku akademickim lekcję z języka polskiego. Tylko właściwie to lekcja odbyła się, lecz w nietradycyjnym formacie: do słuchaczy kursów zawitali radca Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Jacek Gocłowski oraz prezes Związku Polaków Ukrainy Antoni Stefanowicz. Poważni goście przywitali członków Spółki z zakończeniem roku

Rok się skończył, a NAUKA TRWA!



akademickiego, a także nagrodzili najsumienniejszych studentów. I tak Oksana Bulwińska otrzymała podarunek za aktywność w załączeniu do nauki języka polskiego całej swojej rodziny, a Andrzej Zakidyszew za niezwykłą gorliwość w opanowaniu języka. We wrześniu 2020 roku pan Andrzej

miał zerową znajomość polskiego i w ciągu roku akademickiego nauczył się rozmawiać po polsku.

Następnie prezes Spółki Białego Orła Gleb Bakaliński wraz z p. Ewą Gocłowską przyznali studentom Dyplomy o zakończeniu kursów języka polskiego w roku akademickim. Jednak tym nauka języka się nie kończy: większość Białych Orłów zdecydowała przedłużyć nauczanie już we wrześniu!

A po zakończeniu tych wzruszających momentów uroczystych członkowie Spółki, przy tradycyjnym oprócz słodkim poczęstunku, czytali różne utwory, poświęcone językowi polskiemu oraz polskiej historii w tym, na przykład, „O, języku polski, trudna twa wymowa...” czy „Abecadło z pieca spadło...”.

Autor niniejszego artykułu zaprezentował pani Ewie prze-

tłumaczony na ukraiński, wspólnie z znakomitym ukraińskim poetą Mikołajem Cjiwirkom, wiersz Adama Mickiewicza „Trzech Budrysów”.

Dla nauczycielki języka polskiego p. Ewy Gocłowskiej wszystko to stało się niemałą niespodzianką. Dziękując członkom Spółki zaznaczyła, że

nie wszędzie spotkać się można z taką chęcią i tak żarliwym zainteresowaniem w poznaniu Polski i polskości poprzez język ojczysty, jakie wykazali jej studenci – członkowie Spółki Białego Orła. Przeto – jak podkreśliła – następnego roku będzie nauczać polskiego z podwójną chęcią.

Jurij SAMOIŁOW



Do słuchaczy kursów zawitali radca Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Jacek Gocłowski oraz prezes ZPU Antoni Stefanowicz



Kwiaty dla Pani Ewy od wdzięcznych słuchaczy

Ciąg dalszy ze str. 1

Mam nadzieję, że znajdą się sponsorzy, którzy pomogą zrobić stelaże z informacją o nich. Nawiasem mówiąc, dowódca Gruzińskiego Legionu Mamuka Mamulaszwili ze znakiem wywoławczym „Bohater”, z macierzyńskiej linii przodków ma Polaków, warszawiaków. Tak więc jego rodowód dołączył już do wystawy.

Imponującym akcentem audiowizualnego projektu „Zjednoczeni przez wojnę” był miecz - pomnik przecinający ziemię wroga, przekazany z honorem i wdzięcznością żołnierzom, których odwaga jest symbolem ducha i prawdy, przez skromnego człowieka, Zasłużonego Leśniczego Serhija Irklienkę i prezesa Związku Polaków „Bez granic” Helenę Sedyk.

Autorem i wykonawcą utalentowanej kompozycji jest Serhij Skriaga, były oficer bojowego śmigłowca z ogromnym doświadczeniem lotniczym i słabym sercem. Od teraz miecz ten będzie spotykał się z gośćmi w sali muzeum poświęconej uczestnikom operacji antyterrorystycznej. Podczas prezentacji meta-

„BEZ GRANIC” ODWAŻNYCH POŁĄCZYŁA FORTECA

Z bohaterami o bohaterach

forycznie mówiąc miecz-escalibur, pobłogosławił zwycięstwo wszystkich. Zwłaszcza dowódcy 90. batalionu Witalija Baranowa o znaku wywoławczym „Biba”, Widadi Israfiłowa - „Wasabi”, medyka (jeszcze z Majdanu) Nepomniaszczego, Oleksandra Bereezowskiego „Batia”, gorącego „Feliksa”, naszego szlachcica z Żytomierza Aleksandra Newmerżyckiego i innych.

W ten dzień liczni zagozralcy obrońców zgromadzeni w twierdzy pod jasnym słońcem i bezchmurnym niebem poznawała, komunikowała się i słuchała zwycięzców ogólnoukraińskich konkursów i festiwali chórów «Княжа вольниця» i «Дарничанка».

Oczywiście nie można powiedzieć wszystkiego o tym uroczystym święcie. Aby się ono udało, trzeba go odpowiednio skomponować. Doskonale zdaje sobie z tego sprawę Oksana Nowikowa-Wygran, dyrektor



generalna Kijowskiego Muzeum Twierdzy.

Miło było też usłyszeć pod stropem cytadeli Ambasadora Dobrej Woli, Przewodniczącego Rady Wspólnot Narodowych Ukrainy Aszota Awanesjana, Przewodniczącego Departamentu Wojskowej Antropologii Kulturowej, członka grupy ekspertów ds. symboli wojskowych Głównego Departamentu ds. Rozwoju i Logistyki Sił Zbrojnych Ukrainy Oleksiego Rudenkę. I „BEZGRANICZNIE” przyjaznym stał się nastrój, kiedy wiceprezes Związku Polaków na Ukrainie Helena Chomenko zwróciła się przykładowo niemal do



każdego gościa. A zatem mamy nadzieję, mamy wyznaczony cel, który wcieli się w życie.

Czy to się uda, pomoże nam sprawdzić nasz oddany przyjaciel – „Studio Polonia Świata”

z prezesem ukraińsko-polskiej grupy medialnej Margaritą Prus.

Helena CHOMORECKA
(Zdjęcia: Michail Capro)



Historia

W ROCZNICĘ BŁYSKOTLIWEGO ZWYCIĘSTWA

26 maja 1863 w rocznicę zwycięskiej bitwy polskich powstańców z wojskiem rosyjskim pod Wielką Salichą odbyły się uroczystości upamiętnienia tych walk.

Działacze Związku Polaków udali się do wioski zawczasu, aby posprzątać teren bitwy.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom uroczystości, a szczególnie kierownictwu Hromady Antonińskiej w osobach Anatola Ocaluka i Wasyla Onyszczuka jak też aktywistom polskich stowarzyszeń, którzy odmówili w miejscu pochowań Anioł Pański i wygłosili patriotyczne utwory polskich poetów.

Olga SAWCZUK

Bitwa pod Salichą stoczona 26 maja 1863 roku rozegrała się pomiędzy polskimi oddziałami powstańczymi dowodzonymi przez gen. Edmunda Różyckiego, a rosyjskim oddziałem karnym z kpt. Łomonosowem na czele to jedno z najbardziej błyskotliwych zwycięstw oręża polskiego w czasie tzw. „Kampanii Różyckiego” i całego powstania styczniowego. W bitwie po stronie polskiej walczyło ok. 260 osób (5 szwadronów, z czego trzy niekompletne). Rosjanie dysponowali trzema rotami piechoty i 120 kozakami, w sumie 720 ludźmi, czyli siłami trzykrotnie większymi od polskich.

Ustawiwszy swoje wojsko w dwuszeregu, zanim moskiewska piechota zdążyła zsiąść z wozów,

Różycki wydał swoim szwadronom rozkaz ataku. Te, mimo iż musiały przebiec około kilometra pod ogniem tyralierów,

dosłownie wyrębały sobie drogę lancami, rozbijając doszczętnie czworobok, w którym ustawił się nieprzyjaciel.

Bitwa ta wpisuje się w szeroki kontekst walki z rosyjską okupacją, stanowiąc dla przyszłych pokoleń wzór męstwa i odwagi.



Niestrudzony orędownik historycznej prawdy

Prokurator, czy historyk?

W pierwszej dekadzie maja jeden z założycieli, a obecnie wiceprezes Kijowskiego Polskiego Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia im. A. Mickiewicza Andrzej Amons obchodził swoje 75-lecie.

Zcelem by uczcić godnie ten jubileusz członkowie Stowarzyszenia i czcigodni goście 25 maja spotkali się w Polskiej Bibliotece Medycznej im. prof. Zbigniewa Religi działającej przy Narodowej Bibliotece Nauk Medycznych w Kijowie.

Na uroczystość zawiłał Radca Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Kijowie Przemysław Pierz, który złożył Jubilatowi życzenia urodzinowe w imieniu swoim i odczytał list gratulacyjny od Ambasadora RP na Ukrainie Bartosza Cichockiego.

Słowa uznania i serdeczne gratulacje złożyli też przedstawiciele „Domu Polskiego” w Kijowie na czele z p. dyrektorem Marią Siwko, członkowie Niemieckiego Stowarzyszenia w Kijowie oraz delegacja Narodowego Rezerwatu Historyczno-Memorialnego „Groby Bykowni”.

Pracownicy Narodowej Naukowej Biblioteki Medycznej Ukrainy na czele z p.o. dyrektora Tetianą Ostapenko wręczyli Panu Andrzejowi Dyplom, w którym m. in. czytamy: „Proszę przyjąć szczere wyrazy uznania, poważania i szczególnego szacunku dla Pańskiej wieloletniej, wytrwałej, nieustraszonej i godnej podziwu pracy jako historyka, wnikliwego analityka źródeł i archiwisty na niwie badań przeszłości historycznej Polski i Ukrainy”.

Temu też tematowi w ten uroczysty dzień Jubilat zdecydował poświęcić swój wykład, poprzedzający okazjonalny poczęstunek. Na wstępie b. prokurator wojskowy płk

w st. spocz. Andrzej Amons nawiązał do wydarzeń z wiosny 1940 r., kiedy to NKWD zamordowało z motywów politycznych blisko 22 tys. polskich obywateli wziętych do niewoli po agresji ZSRR na Polskę 17 września 1939 r. Około 15 tys. ofiar stanowili więźniowie przetrzymywani wcześniej w obozach specjalnych NKWD w Starobielsku, Ostaszkowie i Kozielsku. Byli wśród nich oficerowie Wojska Polskiego, policjanci, urzędnicy, uczeni, profesorowie wyższych uczelni, artyści, lekarze, nauczyciele, prawnicy.

Zginęła też wtedy również duża grupa wyższych wojskowych, z życiowym szlakiem których oraz zdobytymi przez nich odznaczeniami Pan Andrzej pokrótce zapoznał zebranych.

Różnie układały się losy życiowe tych wybitnych dowódców.

Oto kilka ścisłych (po woj-skowemu) słów o każdym z nich:

Gen. dyw. st. sp. Stanisław HALLER (z Urbańskich). Od 1918 w WP z-ca kmdta Miasta Kraków. Potem Inspektor Armii we Lwowie i szef Szt. Gen. (1923–1925). Odznaczony VM 2 i 5 kl., KW 2, medalami pamiątkowymi. Kuzyn Józefa Hallera - zwierzchnika Naczelnego Dowództwa wojsk polskich walczących po stronie Ententy; d-cy Błękitnej Armii.

Gen. dyw. Henryk MINKIEWICZ. Student medycyny na UJ i malarstwa w ASP w Krakowie. D-ca 3 pp Leg. Gen. dyw. mianowany w 1924 r. Odznaczony VM 5 kl., KOOP 2 i 3 kl., KN, KW czterokrotnie.

Gen. dyw. st. sp. Leonard SKIERSKI. Do 1917 w armii rosyjskiej. Służył w Armii

tech. Flotyli Wiślanej. Inżynier, specjalista od budowy okrętów. Nadzorował budowę kontrtorpedowców ORP „Wicher” i „Burza” oraz okrętów podwodnych ORP „Ryś”, „Wilk” i „Żbik”. Odznaczony KOORP, KW, ZKZ.

Gen. bryg. w st. sp. Bronisław BOHATEREWICZ. Urodzony w Grodnie. Uczestnik I wojny światowej w stopniu kpt. i wojny 1918–1921; w bitwie warszawskiej ranny.

Józef Mackiewicz w noweli „Mordercy z lasu katyńskiego” pisze: „A oto zwłoki generała Bohaterowicza – słyszę, przystanawszy nad postacią leżącą na uboczu. Mundur niezniszczony. Buty prześliczne, „warszawskie”. Twarz: woskowa maska. Nie mogę dłuższy czas oderwać od niej wzroku, gdyż więzi mnie wstążką wirtuti Militari na krawędzi płasz-



Wiceprezes Kijowskiego Polskiego Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia im. A. Mickiewicza Andrzej Amons

Gen. bryg. Mieczysław Makary SMORAWIŃSKI. Studiował chemię na Politechnice Lwowskiej. Żołnierz Legionów. Odznaczony VM 5 kl., OOP 3 kl., KW czterokrotnie.

Gen. bryg. Piotr SKURATOWICZ. Żołnierz I Korpusu Wschodniego i Armii gen. Hallera. Uczestnik wojny 1919–1921. We wrześniu 1939 d-ca GO w Łucku.

Odznaczony VM 5 kl., OOP, ZKZ, MN, medalami 1918–1921 i 10-lecia.

Gen. bryg. Konstanty PLISOWSKI-ODROWĄŻ urodzony w Nowosiółce w Rosji. W latach 1908–1917 służył w armii rosyjskiej. Żołnierz I Korpusu Wschodniego i IV Dywizji Strzelców gen. Żeligowskiego. Uczestnik wojny 1919–1921. W 1939 d-ca Twierdzy Brześć. Ranny. Odznaczony VM 5 kl., OOP, KN, KW.

Gen. bryg. st. sp. Aleksander KOWALEWSKI. Absolwent Korpusu Kadetów w Niżnym Nowgorodzie i Konstantynowskiej Szkoły Artyleryjskiej w Petersburgu. Żołnierz III Korpusu Wschodniego, w WP od 1918. Pełnił stanowisko szefa Biura Rady Wojskowej i Biura Komitetu Uzbrojenia. Odznaczony VM 5 kl., OOP, KW, MN, bdd.

Oprac. St. PANTELUK
(Zdjęcia A. PŁAKSINA)



Pan Andrzej zapoznał zebranych z szeregiem odznaczeń, które otrzymali najwyżsi polscy dowódcy

ców. Jedni do 1918 roku zdobywali szlify w armiach rosyjskich, inni austro-węgierskich, stąd też odznaczani byli odpowiednio różnymi orderami i medalami. Różne też było ich pochodzenie stanowe, chociaż w większości (na co prelegent zwrócił szczególną uwagę) byli to przedstawiciele wyższych sfer, pieczętujący się rodowymi herbami.

Jedno, co ich, niestety, złączyło to okrutna śmierć z rąk NKWD-owskich katów - ten straszliwy finał pełny strachu, męczeństwa, rozpacz - w charkowskich Piatichatkach czy w podsmoleńskim Katyniu.

gen. Hallera. Uczestnik wojny 1919–1921 jako d-ca 13 DP i IV Armii. Po wojnie pełnił służbę jako Inspektor Armii. Prezes Związku Oficerów w Stanie Spoczynku. Odznaczony VM 5 kl., OOP, KW 4, ZKZ, medalami 1918–1921 i 10-lecia, bdd.

Gen. bryg. st. sp. Leon BILLEWICZ. Żołnierz I Korpusu Wschodniego. Uczestnik wojny polsko-bolszewickiej. Od 1921 kmdt Obszaru Warownego Brześć n. Bugiem.

Konradm. Ksawery Stanisław CZERNICKI. W latach 1918–1921 kmdt portu wojennego w Modlinie i szef służb

cza... Z tamtej wojny – biegnę myślą wstecz – Bohatyrewicz... Bohatyrewicz... Skąd znam to nazwisko? Ach, prawda! To z powieści Orzeszkowej „Nad Niemnem”...

Gen. bryg. Kazimierz ŁUKOSKI-ORLIK. Od 1914 żołnierz Legionów Polskich, od 1917 w Polnische Wehrmacht, następnie szef sztabu IV Dywizji Strzelców gen. Żeligowskiego i d-ca 2 pp. Później w Armii gen. Hallera. W 1939 d-ca odcinka „Słowacja” w Armii „Karpaty”. Odznaczony VM 5 kl., OOP, KN, KW 4, ZKZ.



UROCZyste WYDARZENIA TEGOROCZNEGO MAJA

Z Nieżyna donoszą

Dla Polaków zrzeszonych w Kulturalno-Oświatowym Stowarzyszeniu „Aster” maj 2021 okazał się hojnym w uroczyste wydarzenia.

2 maja - Święto Polonii i Flaga RP, 3 maja - Święto Konstytucji RP. Niestety z powodu pandemii członkowie Towarzystwa nie mogli spotkać się jak wcześniej w swoim gronie, stąd też prezes PKOS „Aster” Weronika Mandryko przygotowała z okazji świąt wideo powitanie, które umieszczono na stronie Stowarzyszenia w Facebooku.

Z okazji Święta Konstytucji Polski nauczycielka języka polskiego Wiesława Swierszcz oraz studenci Uniwersytetu Państwowego im. Mykoły Gogola w Nieżynie przesłali pozdrowienia wideo. Natomiast 15 maja społeczność ukraińska obchodzi-

ła Dzień Europy. Stowarzyszenie „Aster” włączyło się do ogólnomijskich obchodów tego Dnia. Mieszkańcy miasta rzesistymi brawami oklaskiwali występy wokalne w wykonaniu członków stowarzyszenia „Aster”, aspirantów Uniwersytetu im. Gogola - Jarosława Jotki i Wiktorii Borysiuk, wykładowcy Zespołu Edukacyjnego PRESTIŻ - Kateryny Rowenczyn, którzy z maestrią wykonali piosenki polskich autorów.

20 maja do Nieżyńskiej Miejskiej Biblioteki Centralnej zawiązała p. Ewa Matuszek-Zagata, Kierownik Wydziału Nauki i Edukacji Ambasady RP w Kijowie. Pani Ewa od Ambasady przekazała bibliotece zbiór książek polskich pisarzy w ramach projektu „POLSKA PÓŁKA”. Cieszy nas niezmiennie, że Nieżyńska Biblioteka Miejska znalazła się na liście 26 bibliotek Ukrainy, do której w ramach projektu dostarczonych



zostanie 1200 książek wydanych w języku polskim i przetłumaczonych na język ukraiński.

Eminentnych gości przywitała dyrektor Centralnego Systemu Bibliotecznego Miasta Nieżyna Olena Jekymenko. W spotkaniu uczestniczyła prezes Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Aster” Weronika Mandryko, wiceprezes Maksim Potapenko, zastępca Rady Miejskiej w Nieżynie Oleg

Barankow, główny specjalista Wydziału Kultury i Turystyki Rady Miejskiej w Nieżynie Maryna Bublyk.

Podczas spotkania omówiono perspektywę dalszej obopólnie korzystnej współpracy. Pani Ewa zaproponowała udział w projektach działu naukowo-dydaktycznego Ambasady RP w Kijowie.

**Prezes PKOS „Aster”
Weronika MANDRYKO**



Pod flagami Polski i Ukrainy od Czerkas do Kijowa

PAMIĘĆ I POJEDNANIE ORAZ INNA NAUCZKA MAJA

Maj jest hojny jeśli chodzi o uroczyste daty - radosne i smutne. W tym taką, jaką totalitarny komunistyczny reżim bardzo usilnie starał się wyprzeć z pamięci zarówno narodu polskiego, jak i ukraińskiego. Mianowicie - wypędzenie bolszewików z Kijowa, które 7 maja 1920 roku zostało wspólnie przeprowadzone przez żołnierzy Armii Ukraińskiej Republiki Ludowej i Wojska Polskiego. Ukraińsko-polska parada na cześć tego zwycięstwa odbyła się w stolicy Ukrainy 9 maja. Ale, na szczęście, wśród Polaków i Ukraińców z roku na rok pojawia się coraz więcej ludzi, którym szczerze zależy na przywróceniu tej dacie należnego miejsca w naszej wspólnej historii.

Z tego powodu po III Rajdcrossie, jakim w czwartym dniu maja Polacy Kijowa uczcili jednocześnie Dzień Polonii i Polaków za Granicą, Dzień Flagi oraz Dzień Konstytucji 3 Maja, grupa członków kijowskiej polonijnej organizacji „Spółka Białego Orła” stała się organizatorami i uczestnikami niecodziennej żeglarskiej wyprawy po Dnieprze. Szkiperowie-żeglarze Tymofiej Litwinow i Maksym Morguński zebraли załogę, żeby popłynąć pod polsko-ukraińską banderą

z Czerkas do Kijowa dla upamiętnienia 101 rocznicy historycznej ukraińsko-polskiej defilady w Kijowie oraz 76 rocznicy zakończenia II wojny światowej. Punkt początkowy trasy nie został wybrany przypadkowo. Przecież Czerkasy wraz ze słynnymi miastami: Kijowem i Odessą stały się jednym z trzech ukraińskich miast, które najzacieklej stawiały opór okupacji hitlerowskiej.

Dalej droga wodna przebiegała obok Kaniowa, gdzie o wojnie wymownie przypominają pozostałości wysadzonego mostu kolejowego, znajdującego się poniżej tamy elektrowni wodnej. Następnie statek ominął Przyczółek Bukryński, który odegrał ogromną rolę

w wyzwoleniu Kijowa od naziistów w 1943 roku. Niestety, liczba poległych tam żołnierzy jest wciąż nieznana. Według różnych źródeł, straty szacuje się na 250 do 500 tysięcy osób. Narodowe Muzeum-Memoriał „Przyczółek Bukryński” zbudowano we wsi Bałyko-Szczuczynka. Mijając to miejsce, załoga obniżyła flagi.

Ale najbardziej niezapomniana przygoda czekała na wędrowców blisko Rżyszczowa. W ogóle zgodnie z planem to miasto miało zająć w podróży odrębne miejsce, bo historii Ukrainy i Polski są w nim ściśle splecione. W czasie przynależności do Wielkiego Księstwa Litewskiego, a następnie Rzeczypospolitej (połowa XIV - koniec XVIII ww.) na linii obrony Dniepru, chroniącej

prawobrzeżne ziemie wielkiej rzeki przed najazdami tatarskimi i tureckimi, osada ta posiadała tak duże znaczenie, że w 1506 roku król Zygmunt I (Stary) nadał jej magdeburskie prawa miejskie. A za panowania króla Jana II Kazimierza tam powstała prawdziwa twierdza. Przykro tylko, że zabytki z tego okresu praktycznie się nie zachowały. W czasie II wojny światowej Rżyszczów, który w 41-m roku bronił kijowskiego kierunku przed ofensywą wojsk hitlerowskich, a za dwa lata okazał się prawym skrzydłem Przyczółka Bukryńskiego, został poważnie zniszczony.

Jednak przewidywanej wycieczce krajoznawczej przeszkodził nagły sztorm. Silny czołowy wiatr bardzo utrudnił prowadzenie żaglówek i opóźnił jej drogę. To sprawiło, że wyczerpani zdobywcy fal, prawie jak Robinsonowie, zostali zmuszeni rozbić obóz na wyspie na środku rzeki. W konsekwencji, aby dojechać do Kijowa w planowanym terminie, załoga musiała zrezygnować z wizyty w Rżyszczowie.

To zaskakujące, ale ta pozornie przykra niespodzianka nieoczekiwanie okazała się nie wadą,

a zaletą całego wydarzenia. Wspólna walka ze złą pogodą i związanymi z tym zawiłościami tylko sprzyjała głębszemu zaprzyjaźnieniu się członków polsko-ukraińskiej ekipy, przypominając po raz kolejny, jak niezwykli są przedstawiciele naszych dwóch narodów, gdy są zjednoczeni. A fotografowi ekspedycji Taisii Morguńskiej (nawiasem mówiąc, jedynej kobiecie na pokładzie) udało się zrobić rzadkie zdjęcia Dniepru, udającego morze.

Kiedy 9 maja statek pod polsko-ukraińskimi flagami uroczystie płynął między wybrzeżami Kijowa, ludzie na nim już wiedzieli, że nie spotykają się po raz ostatni. Ponadto, jest bardziej prawdopodobne, że „Spółka Białego Orła” lub inne organizacje polonijne na Ukrainie pozyskają nowych członków.

W końcu, jak pokazuje przykład odchodzącego maja, im więcej Ukraińców i Polaków zachce poznać nawzajem swoje: historię i kulturę, tym łatwiej będzie nam wszystkim znaleźć wspólny język w różnych sprawach. I niech wzajemny szacunek i zaufanie, które z tego wynikają, pozwolą nam wspólnie przeczytać i zrozumieć różne strony przeszłości, abyśmy ramię w ramię mogli iść w przyszłość.

Julia i Taisja MORGUŃSKI



Fotografowanie całej załogi w tym samym czasie bezpośrednio na żaglówek okazało się zadaniem nierozwiązywalnym. Ale złapać jej większość, a nawet z dwoma polonijnymi skiperami na raz, się udało. Dobrze, że drugi jacht potrzebował pomocy w podniesieniu masztu

RYSOWNICY POLSCY

OWSZEM, PISZĘ CIENKIE I NUDNE NOWELKI. W TEN SPOSÓB CHCĘ ZAMANIFESTOWAĆ SWÓJ WKŁAD W OCHRONĘ LASÓW.



KONSTATACJE WIELKICH

- ❖ Na żadnym zegarze nie znajdziesz wskazówek do życia.
(Stanisław Jerzy LEC)
- ❖ Prawda nie ma Ojczyzny, przeto bywa traktowana jak włóczęga.
(Władysław REYMONT)
- ❖ Czasami trzeba jako dobro oceniać mniejsze zło.
(Niccolò MACHIAVELLI)
- ❖ Praca oddała od nas trzy wielkie niedole – nudę, występki i ubóstwo.
(François-Marie Arouet - WOLTER)

POLACY STAWIAJĄ CHORWACJĘ

Obłędnie turkusowa woda, skaliste zatoki z ukrytymi plażami, rajskie wyspy i wodospady, a także miasta kryjące niezwykłe zabytki. Chorwacja od dawna jest wielką miłością Polaków. Pandemia tego nie zmieniła - wręcz przeciwnie, kraj nad Adriatykiem w zeszłym roku bił rekordy popularności wśród turystów znad Wisły. W tym roku Polacy wybierając się tam na wakacje mają szansę ustanowić kolejny rekord.

Żeby wjechać na teren Chorwacji, należy okazać negatywny wynik testu na koronawirusa (PCR lub antygenowy). Bez niego osoba zostanie zobowiązana do odbycia 10-dniowej kwarantanny. Z obowiązku okazania negatywnego wyniku testu zwolnieni są m.in. zaszczepieni, ozdrowieńcy oraz dzieci do lat 7.

- Niektórzy ludzie chcą mieć duży dom, szybki samochód i dużo pieniędzy, inni po prostu chcą mieć mały domek w lesie z dala od tego rodzaju ludzi.
- Japońscy naukowcy zbudowali aparat fotograficzny z tak szybką migawką, że udało im się sfotografować kobietę z zamkniętymi ustami.
- Spisywanie od jednego autora – plagiat, od dwóch – kompilacja, od trzech lub więcej – magisterka.
- Las codziennie się zmniejszał, ale drzewa z uporem głosowały na siekiere, bo miała uchwyt z drewna.



Turysta pyta baczę:
- Baco, czy można tu gdzieś kupić części zamienne do samochodu?
- Zaraz za wioską jest ostry zakręt nad urwiskiem, a części leżą na dole.

Policja zatrzymuje pijanego kierowcę:
- Jak pan mógł w takim stanie wsiąść do samochodu?
- Koledzy pomogli.

Fryzjer do klienta:
- Jeśli mogę zapytać, jakie są pana poglądy polityczne?
- Dokładnie takie same, jak pańskie.
- Przecież pan nie zna moich poglądów!
- Ale pan ma w rękę brzytwę!

Telefon do publicznej przychodni:
- Dzień dobry, na kiedy mogę się zapisać do okulisty?
- Za cztery lata.
- Ale za cztery lata rano czy po południu?
- Panie, przecież to za cztery lata, dlaczego już teraz chce Pan wiedzieć czy to będzie rano czy po południu?
- No bo za cztery lata rano mam wizytę u ortopedy.

Wraca mąż do domu, patrzy a wszystkie drzwi i okna pootwierane. Pyta się żony blondynki co robi? Żona na to:
- Gotuję kisiel.
- A czemu wszystkie okna i drzwi są pootwierane?
- Bo na opakowaniu napisane jest „gotować w przeciągu 10 minut”.

W aptece:
- Jest kwas acetylosalicylowy?
- Chodzi pani o aspirynę?
- Tak, ciągle zapominam tej trudnej nazwy.

CENNE KRUSZYWO

Największą firmą na świecie produkującą srebro jest KGHM SA (Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi). Polska spółka pozyskuje srebro z rudy, która głównie zawiera miedź. Nie oznacza to jednak, że najwięcej srebra na świecie wytwarza się w Polsce. Tu liderem jest Meksyk.

Srebro w miarę rozwoju energetyki słonecznej i rynku samochodów elektrycznych staje się coraz bardziej kluczowym surowcem. Srebro wykazuje też działanie bakterioobójcze i stanowi alternatywną metodę leczenia w czasach, gdy skuteczność powszechnie stosowanych antybiotyków i chemioterapeutyków jest coraz bardziej ograniczona.

PRZYSMAKI PODHAŁA

Górzysty region Podhala administracyjnie jest częścią Małopolski, ale kulturowo wykształcił charakterystyczną górską kuchnię. Wywarło na nią wpływ osadnictwo wołoskie i to jemu zawdzięcza się tradycyjne owcze sery, które doczekały się unijnych certyfikatów. W przeszłości Podhale było biedne, a surowy klimat sprawiał, że górskie jedzenie było proste i treściwe. Bardzo rzadko jadano mięso. Tradycją jest tu góralska zupa, czyli kwaśnica, od której rozpoczyna się obiad w zimne dni. Używa się do niej soku z kiszzonej kapusty. Kwaśnica różni się od popularnego w Polsce kapuśniaku: w tym ostatnim pływa kapusta, a klasyczna kwaśnica jest klarowna. Co więcej, istnieje kilkadziesiąt jej odmian - postne, mięsne - na baraninie lub wędzonych żeberkach, z dodatkiem oleju lnianego, grzybów, czy śmietany.



ŁAMAŃCE JĘZYKOWE

- ✓ Bezcieszczenie cietrzewia cieszy moje czzcze trzewia.
- ✓ Czy rak trzyma w szczypcach strzęp szczawiu, czy trzy części trzciny?
- ✓ Gzęgżółka grzała grzańca, gdy grzmiący grzmot gromko grzmiał, grożąc grzesznikom.
- ✓ Dziewięćsetdziewięćdziesięciodziewięćtysięcznik.

TAAAKA FORSA!

Od 1974 roku Narodowy Bank Polski wprowadzał do obiegu nowe wzory banknotów projektu Andrzeja Heidricha o jednokowym formacie 138 na 63 mm i zróżnicowanej szacie graficznej z podobiznami sławnych Polaków. Używano je przez kolejne dwie dekady i ze względu na inflację sukcesywnie potrzebne były banknoty o coraz większych nominałach aż do denominacji tej serii w 1995 roku.

